

§ 154

Svar på motion 2015:03 från Christer Johansson (V) och Kerstin Umegård (MP) - Ta fram mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga
KS-2015/188

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad med hänvisning till tjänsteskrivelse 2016-06-02.

Reservation

Lennart Lundberg (KN.NU) och Rolf Samuelsson (MP) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande (bilaga 4).

Särskilt yttrande

Christer Johansson (V) anmäler ett särskilt yttrande (bilaga 4).

Yrkande

Rolf Samuelsson (MP), med bifall från Lennart Lundberg (KN.NU), yrkar att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Rolf Samuelssons yrkande mot arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag till beslut.

Ärende

Beslut från arbetsutskottet, § 125, 2016-08-15, tjänsteskrivelse 2016-06-02 och motionen har varit utsända.

Bilaga 4

Reservation, § 154, Svar på motion 2015:03 från Christer Johansson (V) och Kerstin Umegård (MP) - Ta fram mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga

Reservation mot beslut avseende svar på motion av V och MP om att ta fram riktlinjer för utemiljöer för barn och unga

Miljöpartiet reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut att anse motionen besvarad och anför följande argument för vårt yrkande om bifall till motionen.

Knivsta är en av landets mest växande kommuner och det har på senare år ofta visat sig att kommunledningen i olika planärenden kompromissat bort natur- och annan mark som kunnat vara lämplig som utemiljö för barn och unga både vid skolor och i bostadsområden.

I förvaltningens svar på motionen hänvisas huvudsakligen till att motionens förslag om att göra inventeringar av utemiljöer vid olika skolor genomförts och att Boverkets ramar för utemiljöer för barn och unga har inkluderats i grönstrukturplanens föreslagna riktlinjer. Vi välkomnar det arbete som gjorts med att ta fram denna plan, men då förslaget ännu inte är beslutad om i berörd nämnd och KS, så anser vi att dessa argument varken övertygar eller är relevanta i detta svar.

Motionen handlar dessutom att ta fram mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga, samt lokala mål och riktlinjer för skolors gårdar och närmiljöer. Mot bakgrund av att det planeras byggas flera skolor under kommande år är det angeläget att skolförvaltningen skyndsamt tar fram ett eget styrdokument för att säkra barns behov av friyor i anslutning till de nya skolorna. Med tillgång till en tydlig policy i dessa frågor kan kommunen sannolikt även öka sina möjligheter att få tillgång till de medel som regeringen anslagit för upprustning av utemiljöer för barn och unga.

Rolf Samuelsson, MP

Lennart Lundberg (KN.NU)

Särskilt yttrande, § 154, Svar på motion 2015:03 från Christer Johansson (V) och Kerstin Umegård (MP) - Ta fram mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga

Vänsterpartiet vill lämna följande särskilda yttrande angående mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga.

I en tid när den psykiska ohälsan växer i alla åldersgrupper och är bland den högsta i länet bland Knivstas unga tjejer behövs förebyggande och främjande åtgärder. Det är sedan länge känt att tidiga vanor med mycket rörelse, inte minst utomhus, är en bra investering för ett framtida fysiskt och psykiskt välbefinnande.

Forskning visar även att tillgång till naturmark med varierad vegetation och topografi har en positiv inverkan på barns lek och därmed deras utveckling och skolresultat. Att bedriva pedagogisk verksamhet i utomhusmiljöer kan även förstärka inlärningen och utgöra ett komplement till undervisningen i klassrummet för alla skolans ämnen.

Expedieras till
Akten

Expedierat av Siobhán Górný 2016-09-08

Kommunstyrelsens majoritet väljer att besvara den av Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslagna motionen om mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga. De hänvisar till att Boverkets rekommendationer nämns i den ännu inte antagna Grönstrukturplanen och menar att det räcker.

Vänsterpartiet tycker att Knivstas barn och unga är värda mer och anser att motionen ska bifallas. Då vi dessutom har fått regeringen att anslå medel till upprustning av utemiljöer för barn och unga ser vi ingen anledning till något annat beslut.

Christer Johansson (V)
ersättare KS

Handläggare
Tobias Arvidsson

Tjänsteskrivelse
Datum
2016-06-02

Diarienummer
KS-2015/188

Kommunstyrelsen

Svar på motion 2015:03 från Christer Johansson (V) och Kerstin Umegård (MP) - Ta fram mål och riktlinjer för utemiljöer för barn och unga

KS-2015/188

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anse motionen besvarad med hänvisning till tjänsteskrivelse 2016-06-02.

Sammanfattning

I motion 2015:03 yrkar Vänsterpartiet och Miljöpartiet i Knivsta kommun på:

- att en inventering av utemiljöer vid kommunens samtliga skolor och förskolor snarast genomförs – i samråd med de berörda.
- att det, med denna inventering som grund samt med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, tas fram lokala riktlinjer och mål för skolor och förskolors gårdar och närmiljöer med avseende på deras storlek, utformning, tillgänglighet och säkerhet så att de kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet.
- att dessa riktlinjer och mål ska fungera vägledande både vid ny-, om- och tillbyggnad av skolor och förskolor, samt
- att de sociala värden som grönstrukturplanen kommer fram till även beaktas och tas stor hänsyn till vid fortsatt planering och utveckling av Knivsta kommun.

Svar

- Inventering och besök i flertalet av kommunens skolor och förskolor är genomförd i samråd med verksamheterna. Resultatet behandlas i Grönstrukturplanen som är under antagandeprocess i dagsläget.
- Inventeringarna och de i Grönstrukturplanen föreslagna riktlinjerna är gjorda med utgångspunkt i Boverkets ramar för utemiljö.
- I föreslagen Grönstrukturplan anges dessa riktlinjer och mål som vägledande för framtida bebyggelse.
- Grönstrukturplanen hanterar flera delar av den sociala hållbarheten och föreslås vara ett vägledande styrdokument för framtida beslut avseende kommunens utveckling.

Nedan följer ett utdrag ur föreslagen Grönstrukturplan:

”Riktlinjer för utemiljö

Riktlinjerna för utemiljö ska användas vid exploatering och planering av åtgärder.

Variationer kan ske med hänsyn till förutsättningar eller målkonflikter. Kompensatoriska åtgärder övervägs i fall av avvikelser från riktlinjer.

Riktlinjerna pekar ut en riktning för att säkra tillgången på gröna rum för rekreation, hälsa, ekosystemtjänster och friluftsliv. Riktlinjerna innefattar både avstånd till olika gröna rum samt ytmått framtagna för att säkerställa såväl kvalitet och kvantitet.

Avstånden har tagits fram genom workshops och grundar sig på Boverkets riktlinjer.

Avstånd till gröna ytor

Mikropark – lek, picknick, läsa bok, mötas 150 m

Närnatur – natur, vildhet, träd 300 m

Större grönyta - brännboll, fotboll, multifunktionellt 500 m

Entré till rekreations- och friluftsområde 800 m

Friyta/grönyta

Förskola 40 kvm per barn

Grundskola 30 kvm per barn

Bostadsområde – friytefaktor bör tas fram

Bostadsområde – grönytefaktor bör tas fram

Bedömning friyta för barn

Vid bedömningen av om friytan är tillräckligt stor bör hänsyn tas till både storleken på friytan per barn och till den totala storleken på friytan.

Ett rimligt mått på friyta kan vara 40 m² per barn i förskolan och 30 m² per barn i grundskolan.

Enligt Boverket visar forskning att den totala storleken på friytan helst bör överstiga 3000 m². På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov.”

Tobias Arvidsson
Samhällsbyggnadschef
Knivsta kommun

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Grönstrukturplanen hanterar många delar som i sin förlängning påverkar barns miljö.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Ja

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

I föreslagen Grönstrukturplan beskrivs dessa intressekonflikter

4. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Ja Nej

Förklara oavsett svar.

Barn har fått uttrycka sina åsikter i genomförda intervjuer i framtagandet av Grönstrukturplanen men inte inför svar av aktuell motion.

Motion

Ta fram mål och riktlinjer för trygga, säkra, stimulerande och nära utemiljöer för barn och unga

2015.03.16

Till kommunfullmäktige i Knivsta kommun

Det är sedan länge känt att det är bra för hälsan att röra på sig. Att tidigt skapa vanor med mycket rörelse, inte minst utomhus, är en bra investering för ett framtida fysiskt och psykiskt välbefinnande. Forskning visar även att tillgång till naturmark med varierad vegetation och topografi har en positiv inverkan på barns lek och därmed deras utveckling och skolresultat. Att bedriva pedagogisk verksamhet i utomhusmiljöer kan även förstärka inläringen och utgöra ett komplement till undervisningen i klassrummet för alla skolans ämnen.

Betydelsen av friytor för barns och ungas lek, lärande och hälsa lyfts fram i Moviums och Boverkets rapport Gör plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö (rapport 2015:8). Denna rapport visar vidare på hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering, utformning och förvaltning och ligger även till grund för Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.

Just nu pågår en omfattande exploatering och förtätning av centrala Knivsta. Avverkning av skog och etablering av ny bebyggelse sker även på landsbygden där människor bor och verkar. Risken är stor att till synes triviala grönytor, men med stor betydelse för förskolors och skolors pedagogiska verksamheter samt för barns lek på fritiden liksom för vuxnas möjlighet till närrekreation, byggs bort. Med höga markpriser är även risken stor att etablering av friytor för lek och utevistelse står i konflikt med andra behov vid nybyggnation. Tillräckligt stora friytor av god kvalitet riskeras även när skolor och förskolor byggs ut för att ta emot ett ökat antal barn. Skolgårdar och förskolegårdar har fått en ökad betydelse under senare tid då rörelsefriheten för barn och unga minskat på grund av ökad biltrafik liksom förtätning och låg prioritet av bostadsnära grönytor. Dessa utemiljöer blir därmed de som barn har störst chans att utnyttja i sin vardag.

Vänsterpartiet motionerade redan 2009 om behovet av en inventering av utemiljöer vid skolor och förskolor. Motionen avslogs då med motiveringen att en inventering inte behövdes då dessa frågor redan idag beaktas och då det finns rutiner för detta. 2010 lade Socialdemokraterna fram en motion där man föreslog en kartläggning av viktiga natur- och skogsområden för skolorna i kommunen samt att en plan skulle tas fram för hur dessa framgent ska kunna skyddas. Motionen besvarades med att frågan hörde hemma i översiktplanarbetet och att det närmast skulle hanteras i arbetet med den fördjupade översiktsplanen. I FÖP:en (2012) refereras dock fortfarande till den inventering som gjordes på 80-talets slut.

Kommunen arbetar just nu med att ta fram en grönstrukturplan som kommer att kunna utgöra ett viktigt underlag för planeringen av Knivstas fortsatta utveckling. Här ska bland annat ekologiska och sociala värden av grönområden kartläggas och kunskap om hur dessa områden är beroende av varandra inhämtas. Barn och ungas användning av närnaturen kommer att undersökas, främst genom att förskolors och skolors användning, behov och önskemål kommer att inventeras. Vi ser dock ett behov av att detta arbete fördjupas. Vi anser att det finns ett stort behov av att ta fram lokala riktlinjer och mål för att på allvar kunna värna och utveckla trygga, säkra, stimulerande och nära utemiljöer. Ett bra exempel är arbetet i Lund med Gröna skolgårdar där man länge jobbat över förvaltningsgränserna och tagit fram en gemensam målsättning för utemiljöerna och policydokument som rör deras gestaltning, funktion och skötsel liksom möjligheter att bedriva bra pedagogisk verksamhet.

Mot bakgrund av vad som ovan framförts yrkar Vänsterpartiet och Miljöpartiet:

- att en inventering av utemiljöer vid kommunens samtliga skolor och förskolor snarast genomförs – i samråd med de berörda.
- att det, med denna inventering som grund samt med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, tas fram lokala riktlinjer och mål för skolor och förskolors gårdar och närmiljöer med avseende på deras storlek, utformning, tillgänglighet och säkerhet så att de kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet.
- att dessa riktlinjer och mål ska fungera vägledande både vid ny-, om- och tillbyggnad av skolor och förskolor, samt
- att de sociala värden som grönstrukturplanen kommer fram till även beaktas och tas stor hänsyn till vid fortsatt planering och utveckling av Knivsta kommun.

Christer Johansson
Vänsterpartiet

Kerstin Umegård
Miljöpartiet